

OORLOGSLITERATUUR. De belangrijkste Vlaamse schrijvers bevonden zich in 1914-'18 niet aan het front en brachten - op het oorlogsdagboek van Streuvels na - geen literatuur voort die de oorlog als onderwerp had.

Aan het front werd enorm veel geschreven, als tijdverdrijf of ingevolge initiatieven zoals de rubriek Soldatenpennen in het blad *De Stem* uit België, waaruit dr. Cordemans in 1917 de gelijknamige bloemlezing samenstelde, en gelijksoortige rubrieken in alle week- en dagbladen. Ook werden literaire wedstrijden georganiseerd, o.m. door *Het Boek van de Belgische Soldaat - Le Livre du Soldat Belge*. De gemiddelde Vlaamse soldaat schijnt een enorme behoefte te hebben gehad om zijn gebrek aan taalvaardigheid in verzen uit te drukken: patriottische, Vlaamse, christelijke en liefdesverzen, waarin de schoolvoorbeelden uit *Gezelle* en een zeldzame keer uit de poëzie van de Tachtigers doorklinken en waarin laborieus naar het eindrijm toe geschreven wordt. Naar het voorbeeld van Verschaeve werd het (mars)lied „op de wijze van” in het bijzonder gecultiveerd. Een bloemlezing uit deze a-literaire produkten werd door J. Bernaerts en H. Heyman gebundeld tot *Oorlogspoëzie* (1916), terwijl O. van Hauwaert in 1924 de betere produkten in poëzie en proza bijeenbracht onder de titel *Vlaamsche Oorlogsliteratuur*.

Toch kwamen aan het front enkele nieuwe talenten naar voren met rechtstreeks door de oorlog geïnspireerde werken: A. van Cauwelaert, *Liederen van Droom en Daad* (1918); Daan Boens, *Van Glorie en Lijden* (1917) en *Menschen in de Grachten* (1918); Fritz Francken (pseudoniem van F. Clymans), *Het Heilig Schrijn* (1918). Zoals in de gehele Europese literatuur zou ook bij ons de beste oorlogsliteratuur na de oorlog verschijnen: F. de Backer, *Van Wee en Glorie* (1920) en *Longinus* (1934); Hilarion Thans, *Mijn Oorlog* (1920); Ivo Draulans (pseudoniem van Jozef Simons), *Eer Vlaanderen vergaat* (1927); E. de Pillecyn, *De Rit* (1927).

Aan en achter het front bevonden zich enkele reeds bekende pennen die niet gemobiliseerd waren en die goede oorlogsliteratuur voortbrachten: C.

VLAAMSCHE OORLOGSLITERATUUR

BLOEMLEZING

INGELEID EN SAMENGESTELD

DOOR

O. VAN HAUWAERT

Opziener van het Middelbaar Onderwijs

UITGEVERSFIRMA VANDERPOORTEN & Co, POLLEPELSTRAAT, 18, GENT
1924

Gezelle, De Dood van Ieper (1916); Juul Filliaert, De Dood van Nieuwpoort (1915, afzonderlijk gepubliceerd in 1938); C. Verschaeve, Judas (1916) en de volksschrijver A. Hans, Roeselare in de Oorlog (1919), Een Vlaamse Jongen in Oorlogstijd (1921) enz.

Deze laatste werken zijn verwant met de zeer omvangrijke reeks memoires en oorlogsdagboeken waarvoor vooral in de laatste jaren veel belangstelling is ontstaan, doordat ze een veel directere kijk geven op het menselijk aspect van de oorlog. Van deze laatste gaf prof. Eg. I. Strubbe een volledig overzicht in Een halve eeuw uitgaven van Westvlaamse oorlogsdagboeken uit de Eerste Wereldoorlog, als inleiding bij A. van Walleghem, De Oorlog te Dickebusch en omstreken 1914-1918 (1964, p. V-XXVII).

LITERATUUR : *Catalogus van de tentoonstelling Stille Getuigen 1914-1918. Kunst en geestesleven in de Frontstreek* (1964, p. 35-40); - L. Devliegheer en L. Schepens, *Front 14-18* (1968, p. 27-28, 68-69); - H. van Hoecke, *De Eerste Wereldoorlog als thema in het Vlaams verhalend proza* (1969).

LUC SCHEPENS